

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ THU TRANG

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC
VÀ TÁI SINH TỰ NHIÊN TRONG MỘT SỐ
KIỂU THẨM THỰC VẬT SAU NƯƠNG RẦY
TẠI XÃ ĐỘNG ĐẠT - HUYỆN PHÚ LƯƠNG -
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ THU TRANG

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC
VÀ TÁI SINH TỰ NHIÊN TRONG MỘT SỐ
KIỂU THẨM THỰC VẬT SAU NƯƠNG RẦY
TẠI XÃ ĐỘNG ĐẠT - HUYỆN PHÚ LƯƠNG -
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Sinh thái học
Mã số: 60.42.01.20

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. MA THỊ NGỌC MAI

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu nêu trong luận văn là trung thực. Nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2015
Tác giả

Nguyễn Thị Thu Trang

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới cô giáo- người hướng dẫn khoa học: TS.Ma Thị Ngọc Mai đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu để hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Tôi xin cảm ơn Ban chủ nhiệm khoa, các thầy cô khoa Sinh - KTNN và phòng Sau Đại học trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu tại trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn Sở Nông Nghiệp và phát triển nông thôn tỉnh Thái Nguyên, Hạt kiểm lâm huyện Phú Lương, Trạm khí tượng thủy văn tỉnh Thái Nguyên, UBND xã Động Đạt huyện Phú Lương, Trường THPT Chuyên Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi tiến hành điều tra, nghiên cứu để hoàn thành luận văn.

Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn chân thành tới những người thân trong gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành khoá học và thực hiện luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Thị Thu Trang

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Ý nghĩa của đề tài	2
4. Cấu trúc của luận văn.....	3
Chương 1. TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Những khái niệm liên quan.....	4
1.1.1. Thảm thực vật	4
1.1.2. Thảm thực vật thứ sinh	4
1.1.3. Tái sinh rừng	5
1.1.4. Phục hồi rừng.....	6
1.2. Những nghiên cứu về thành phần loài	6
1.2.1. Thế giới.....	6
1.2.2. Việt Nam.....	7
1.3. Những nghiên cứu về thành phần đa dạng sống.....	9
1.3.1. Thế giới.....	10
1.3.2. Việt Nam.....	11
1.4. Những công trình nghiên cứu về khả năng tái sinh phục hồi rừng.....	13
1.4.1. Thế giới.....	13
1.5. Nghiên cứu về tái sinh, phục hồi thảm thực vật saunươnggrass.....	17
1.5.1. Thế giới.....	17
1.5.2. Việt Nam.....	19

Chương 2. MỤC TIÊU, ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG, PHƯƠNG PHÁP	
NGHIÊN CỨU	21
2.1. Mục tiêu nghiên cứu	21
2.2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	21
2.2.1. Đối tượng nghiên cứu	21
2.2.2. Phạm vi nghiên cứu	21
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	21
2.4. Phương pháp nghiên cứu	22
2.4.1. Phương pháp nghiên cứu ngoài thực địa	22
2.4.2. Phân tích và xử lý số liệu.....	24
2.4.3. Phương pháp điều tra trong nhân dân.....	26
Chương 3. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN - KINH TẾ XÃ HỘI KHU VỰC	
NGHIÊN CỨU	27
3.1. Điều kiện tự nhiên.....	27
3.1.1. Vị trí địa lý	27
3.1.2. Địa hình, đất đai, thổ nhưỡng	27
3.1.3. Khí hậu, thủy văn.....	29
3.2. Điều kiện kinh tế, xã hội.....	30
Chương 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	33
4.1. Hiện trạng các thảm thực vật saunương rẫy tại khu vực nghiên cứu	33
4.1.1. Hệ thực vật.....	33
4.1.2. Các trạng thái thảm thực vật tại khu vực nghiên cứu	34
4.2. Thay đổi số lượng loài theo nhóm dạng sống.....	37
4.3. Quy luật phân bố cây tái sinh	39
4.3.1. Phân bố cây tái sinh theo cấp chiều cao	39
4.3.2. Phân bố cây tái sinh theo cấp đường kính	43
4.3.3. Phân bố cây tái sinh theo mặt phẳng ngang.....	46
4.4. Nguồn gốc và chất lượng cây tái sinh.....	48
4.5. Đa dạng về thành phần dạng sống	52
4.6. Cấu trúc phân tầng theo chiều thẳng đứng của quần xã	54
4.6.1. Trạng thái thảm cỏ	56

4.6.2. Trạng thái thảm cây bụi	57
4.6.3. Trạng thái rừng non	57
4.6.4. Trạng thái rừng thứ sinh	58
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	60
1. Kết luận.....	60
2. Kiến nghị.....	61
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	62
PHỤ BẢNG	
PHỤ LỤC MỘT SỐ HÌNH ẢNH MINH HỌA	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

1. $D_{1.3}$: Đường kính ngang ngực (cm)
2. H_{vn} : Chiều cao vút ngọn (m)
3. N : Mật độ (cây/ha)
4. KVNC: Khu vực nghiên cứu
5. ODB : Ô dạng bản
6. OTC : Ô tiêu chuẩn
7. ODV : Ô định vị
8. FAO : Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp của Liên hiệp quốc
(Food and Agriculture Organization)
9. IUCN: Tổ chức bảo tồn thiên nhiên quốc tế
(International union conservation of nature)
10. UNDP: Chương trình phát triển của Liên hiệp quốc
(Union national development programme)
11. WWF: Quỹ bảo vệ động vật hoang dã thế giới
(Word wildlife fund)
12. TTV : Thảm thực vật

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Kỷ hiệu mức độ nhiều của thực bì theo Drude	23
Bảng 3.1.	Các loại đất chính của huyện Phú Lương	28
Bảng 3.2.	Khí hậu huyện Phú Lương	29
Bảng 4.1.	Thành phần thực vật trong các điểm nghiên cứu	33
Bảng 4.2.	Sự thay đổi số lượng loài theo nhóm dạng sống	38
Bảng 4.3.	Mật độ cây gỗ tái sinh theo cấp chiều cao	40
Bảng 4.4.	Phân bố cây gỗ tái sinh theo cấp đường kính ngang ngực	44
Bảng 4.5.	Phân bố cây gỗ tái sinh theo mặt phẳng ngang	47
Bảng 4.6.	Đánh giá chất lượng của cây tái sinh ở các giai đoạn phục hồi rừng	49
Bảng 4.7.	Kết quả phân tích thành phần dạng sống ở KVNC	52
Bảng 4.8.	Cấu trúc thẳng đứng của các quần xã trong khu vực nghiên cứu	68

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Bản đồ hành chính huyện Phú Lương	32
Hình 4.1. Biểu đồ tỷ lệ các Taxon trong các ngành của hệ thực vật ở KVNC.....	34
Hình 4.2. Biểu đồ thay đổi số lượng loài theo nhóm dạng sống	38
Hình 4.3. Đồ thị mật độ cây gỗ tái sinh theo cấp chiều cao	41
Hình 4.4. Đồ thị phân bố cây gỗ tái sinh theo cấp đường kính.....	45
Hình 4.5. Biểu đồ nguồn gốc cây tái sinh.....	50
Hình 4.6. Biểu đồ chất lượng cây tái sinh	50
Hình 4.7. Biểu đồ phân bố thành phần dạng sống hệ thực vật tại khu vực nghiên cứu	53